

Skolehagens festbord

Kirsty McKinnon og Reidun Pommeresche, Bioforsk Økologisk.
E-post kirsty.mckinnon@bioforsk.no

Det er høst og i skolehagen bugner det av all verdens fine grønnsaker, urter, bær og blomster. Elevene ønsker å stille i stand til skolehagens festbord. Dette er et arrangement som passer spesielt godt til flerfaglig samarbeid. Det skal pyntes og lages invitasjoner, lages mat og underholdning, det skal planlegges og samarbeides - mange fag og grunnleggende ferdigheter blir derved involvert og brukt.

Planlegging

Elevene, sammen med læreren, finner ut at skal det bli en vellykket fest, må det planlegges. Det er mye som skal forberedes og i diskusjonen dukker det også opp noen spørsmål:

- Skal festen være for lærere og elever eller også for familie og venner?
- Hva skal være på menyen?
- Skal festen arrangeres i skoletiden eller om kvelden?
- Ute i skolehagen eller inne?
- Skal det være underholdning?

De velger å dele klassen inn i grupper med ulikt ansvar og bestemmer seg for grupper med ansvar for pynting, underholdning, mat og for tekniske ting. Det velger også to stykker som skal være toastmastere. Det kan også være lurt å involvere flere lærere siden det er mye forskjellig som skal gjøres.

Gjennomføring

Pyntegruppen vil lage blomsterdekorasjoner og bordkort noe de gjør i kunst- og håndverkstimmene.

Som underholdning tenker klassen å lage et billedshow med bilder fra skolehagen gjennom sesongen. De foreslår også å lage en rap og selvlagde dikt med tema fra skolehagen. Et par av elevene vil også si noe om vekstene som er brukt i maten. Lærerne i norsk og musikk blir med på ideene.

Det viktigste er selvfølgelig maten. Matgruppen foreslår at menyen skal basere seg på produkter fra skolehagen som det ble mye av. Dette året ble det mye grønnkål, bondebønner og vintersquash så disse produktene blir hovedingredienser i rettene på festbordet. Elevene bestemmer seg for å lage en fargeglad sammensetning av bondebønneburgere med rødbetesalat, fylt squash, to typer suppe, en grønn og en gul. I tillegg blir det kaker pyntet med agurkurtblomster og kronblader fra ringblomster. Men hva med også å bake kakene med produkter fra hagen? Gulrot i kake er velkjent, det har de servert en gang tidligere. Denne gangen vil de prøve noe nytt og mer uvanlige og går for jordskock.

Den tekniske gruppen skal sørge for alt fra lydanlegg, projektor til billedshowet til bøtter og skilt for kildesortering.

Aktuelle læreplanmål knyttet til aktiviteten skolehagens festbord

Mat og helse

- undersøke ulike matvarer med tanke på smaksopplevelser (1.-4.)
- fortelle om en utvalgt råvare og hvordan denne inngår i matvaresystemet, fra produksjon til forbruk (1.-4.)
- dekkje bord og beskrive korleis måltidsskikkar blir praktiserte i ulike kulturar (1.-4.)
- - planleggje og gjennomføre ein fest i lag med andre i samband med ei høgtid eller ei anna markering (1.-4.)
- bruke rekning for å auke eller redusere mengda i oppskrifter, prøve dei ut og vurdere resultatet (5.-7.)
- finne oppskrifter i ulike kjelder (5.-7.)
- utvikle, lage og presentere et matprodukt (5.-7.)
- lage mat frå ulike kulturar (5.-7.)
- vurdere og velje varer ut frå etiske og berekraftige kriterium (8.-10.)
- planleggje og gjennomføre måltid i samband med høgtider eller fest og ha ei vertskapsrolle (8.-10.)
- lage mat for ulike sosiale samanhengar og drøfte korleis mat er med på å skape identitet (8.-10.)
- gi døme på korleis kjøkkenreiskapar, tillagingsmåtar eller matvanar har endra seg over tid eller flytta seg geografisk, og forklare korleis det har verka inn på livet til folk (8.-10.)
- skape og prøve ut nye retter ut frå ulike råvarer, matlagingsmetodar og matkulturar (8.-10.)

Norsk

- Flere av kompetansemålene handler om å presentere faglig stoff og passer derfor godt når elevene forteller om skolehagen og om de utvalgte vekstene.

Naturfag

- praktisere kildesortering og diskutere hvorfor kildesortering er viktig (3.-4.)

Matematikk

- Mange av kompetansemålene i faget er aktuelle. Til festen skal det blant annet beregnes mengder av mat i forhold til antall gjester og oppskrifter skal dobles eller tredobles.

Kunst og håndverk

- bruke dekorative elementer fra kunst og kunsthåndverk i egne arbeider (1.-2)
- visualisere og formidle egne inntrykk i ulike teknikker og materialer(3.-4.)

Musikk

- delta i framføring med sang, samspill og dans (1.-2.)
- sette sammen musikalske grunnelementer som klang, rytme, dynamikk og melodiske motiver til små komposisjoner (1.-2.)
- framføre sang, spill og dans i samhandling med andre (3.-4.)
- komponere melodier og lydillustrasjoner til tekster og lage egne tekster til musikk (3.-4.)
- uttrykke egne ideer, tanker og følelser gjennom bevegelser og dans (5.-7.)
- improvisere over et eksisterende musikalsk materiale som inspirasjon for egne komposisjoner (5.-7.)

Læreplanmål revideres med jevne mellomrom.

Sjekk <http://www.udir.no/Lareplaner/Finn-lareplan/> for eventuelle oppdateringer av læreplanmål

SKOLEHAGERAP

v/Hagans parlament

Nå skal du høre en liten prat,
Og så skal vi spise kortreist mat

Kortreist mat, kortreist mat
Ja, vi har dyrket øko-logisk,
det synes vi faktisk er ganske logisk

Ganske logisk, ganske logisk.

Denne maten er skikkelig saftig,
Og dessuten fryktelig bærekraftig

Bærekraftig, bærekraftig.

Maten slapp ut lite CO2
Bra for miljøet, det kan du tro

Yo, yo, det kan du tro.

Vi spiser lavt i næringskjeden:
Andelen kjøtt er ganske beskjeden.

Ganske beskjeden, ganske beskjeden.

Tenke lokalt og handle globalt?
NEI!
TENKE GLOBALT OG HANDLE LOKALT!!!

Husk, lokalt, handle lokalt!

Det meste du spiser på denne dagen
Har vi dyrket i skolehagen.

Tverrfaglige timer i skolehagen,
kule timer i skolehagen!

Vi har gjødslet og spadd og plantet og sådd
Og luking og regnvær har vært vår lodd
Så plukka og høstet vi, ordnet flott
Skolehagens festbord med masse godt!

Kjempe mye deilig og godt!

Fylte squash og rødbetsalat
Bondebønneburger på alle fat
Løpstikke, timian og litt spinat
Nei, vi har sannelig ikke vært lat!

Nei, vi er vel aldri lat!?

Ha på en liten PERSILLEDUSK
Og blomst fra en vakker blomkarsebusk
Håper det smaker, med krydder på!!
Vær så god og spis litt nå!

Og så tar vi oppvasken etterpå...
VÆR SÅ GOD!!!!
© Anne de Boer

Squash skaper fest

Det finnes sorter av squash i alle mulige farger og fasonger. Det gjør dem spesielt godt egnet som «festlige» innslag på festbordet. De kan hules ut og fylles med ulikt fyll, basert på kjøtt, fisk eller grønnsaker. Alt etter smak og behag. Etter en omgang i stekeovnen kan de settes på bordet og fungere som serveringsboller. Innmaten av squashene spises sammen med fyllet.

SKOLEHAGE

Det finnes utallige aktiviteter og undervisningsopplegg som kan knyttes til en skolehage. Det kan være korte, tidsavgrensede aktiviteter og det kan være prosjekter som følges gjennom hele vekstsesongen. Det kan være aktiviteter som i hovedsak er knyttet til ett fag og ett læringsmål eller det kan være aktiviteter som involverer mange fag og mange kompetansemål. Dette er ett eksempel på en slik aktivitet.

På nettsiden www.skolehagen.no finner du eksempler på ulike aktiviteter fra flere skolehager. De fleste av disse kan tilpasses ulike aldersgrupper selv om de er beskrevet for ett bestemt klassetrinn. På nettsiden finnes også idéer for å starte og drive en skolehage.

Utgitt i 2014
Foto: Kirsty McKinnon og
Reidun Pommeresche,
Bioforsk Økologisk
Layout:
Anita Land

www.bioforsk.no